

a. *Kopper* (variola) er en stærkt smitsom virus sygdom, der overføres ved kontakt- og dråbeinfektion. Den sværeste form har en dødelighed på ca. 50%. Der er ingen specifik behandling. Kopper er sidst importeret til Danmark i 1970. Sygdommen forekommer nu (1977) kun i Etiopien og Somalia og i så ringe omfang, at WHO regner med en total udryddelse af koppesygdommen i løbet af få år.

b. *Plettyfus* (typhus exanthematicus) er en akut febersygdom forårsaget af rikettsia pro-wazeki, der overføres med kropslus og som har mulighed for at spredes under dårlige hygiejniske forhold. Dødeligheden i ubehandlede tilfælde er 10-15% afhængig af patientens alder. Antibiotisk behandling er yderst effektiv og spredning af sygdommen hindres ved aflusning af personer i patientens miljø.

c. *Tilbagefaldsfeber* (febris recurrens) er en febersygdom forårsaget af spirochaeter. Sygdommen har en høj dødelighed, der kan reduceres ved behandling med antibiotica. Sygdommen overføres med lus eller tæger.

d. *Pest* (pestitis) er en bakteriel infektion. Symptomerne er lymfekirtelbetændelse, blodforgiftning, hudblødninger og infektion af lungerne. Sygdommen overføres med lopper fra rotter til mennesker, ligesom den smitter fra person til person. Dødeligheden er 60-100%, men reduceres ved hurtig behandling til ca. 5%. De epidemiologiske forholdsregler er isolation og behandling af patienter samt rotteudryddelse og desinfektion.

e. *Spedalskhed* (lepra) er en kronisk, bakteriel infektion, der især angriber hud og nerver. Sygdommen, der ofte medfører invaliditet, smitter ved direkte kontakt, men langvarig antibiotisk behandling medfører smittefrihed og standser sygdommens videre udvikling.

f. *Marburg-sygdom* er en virus sygdom med svære almensymptomer og blødningstendens. Sygdommen blev første gang kendt i Tyskland (Marburg 1967), hvor 31 personer blev smittet af afrikanske aber, 7 af patienterne døde. Smittevejene er i øvrigt endnu dårligt oplyste. Smitte kan ske fra person til person, og da der ikke findes nogen specifik behandling, er yderst streng isolationsteknik påkrævet af hensyn til omgivelserne og plejepersonalet.

g. *Ebola-sygdom* ligner Marburg-sygdommen og fremkaldes af et lignende virus. Sygdommen kræver samme strenge isolationsforholdsregler, idet der ikke findes specifik behandling eller forebyggelse. Sygdommen har været kendt siden en stor epidemi i Sudan og Zaire (ved Ebola floden) i 1976, hvor dødeligheden blev anslået til 50-90%. Sygdommen har siden været importeret til flere vestlige lande med tilsvarende dødelighed.

h. *Lassa-feber* har været kendt siden 1969 og er en ret udbredt virus sygdom i Vest- og Centralafrika. Smittekilden er gnavere. Smitteoverførslen fra person til person på hospitaler har resulteret i en dødelighed på 30-50%. Da der ikke findes specifik behandling, kræver sygdommen strenge isolationsforanstaltninger af hensyn til beskyttelse af plejepersonalet og omgivelserne.

Fælles for de under f., g. og h. nævnte sygdomme er, at omgivelser og specielt plejepersonale kun kan beskyttes på forsvarlig måde, hvis der gennemføres en yderst kompliceret og dermed kostbar isolationsteknik, der formentlig kun bør etableres eet sted i landet. På samme måde kræves meget specielle laboratoriefaciliteter.

(Den gældende epidemilov omfatter desuden *asiatisk kolera* og *gul feber*. Da asiatisk kolera kun under ganske særlige forhold vil kunne spredes i Danmark, og behandlingsmulighederne er gode, og da gul feber kun overføres ved insekter, der ikke forekommer her i landet, anses de to sygdomme nu ikke mere for alment farlige i Danmark.)

2. Øvrige smitsomme sygdomme:

a. *Kolera* (cholera) er en alvorlig, akut, bakteriel tarmsygdom. Symptomerne viser sig ved voldsomme diarréer, udtørring og eventuelt hjertesvigt. Dødeligheden kan være op til 50%, men reduceres til under 1% ved hurtig behandling. Smitten spredes med afføring og opkast og større udbrud skyldes i reglen forurenede vandforsyning. Vaccination giver en delvis og kortvarig beskyttelse.

b. *Tyfus* (febris typhoidea) forårsages af infektion med en bakterie af salmonella-slægten. Sygdommen er karakteriseret ved langvarig, høj feber, medtaget almentilstand og eventuelt tarmlødninger. Smitstoffet findes i afføring og sygdommen smitter ved